

## CASUÏSTIEK

*Uit de Afdeling Pathologie van het  
Tandheelkundig Instituut der Rijks-  
Universiteit te Utrecht.*

*Hoofd: Lector H. H. W. Verdenius †.*

### EEN GEVAL VAN MELANINE PIGMENTATIE VAN DE GINGIVA

DOOR H. W. HORNSTRA\*

Een patiënt van 27 jaar, edelsmid van beroep, meldde zich met de hierna beschreven klachten bij de tandarts.

Sedert enkele maanden heeft hij last van snel bloedend tandvlees en een onaangename smaak in de mond. Tevens vertelt de patiënt aan de tandarts dat hij sedert enige tijd een merkwaardige verkleuring van het tandvlees heeft opgemerkt.

Bij klinisch onderzoek werd het volgende gevonden:

Het gebit van de patiënt is goed onderhouden, terwijl er een matige hoeveelheid tandsteen aanwezig is. Het parodontium verkeert in een redelijke staat; hier en daar is sprake van een lichte gingivitis. Het slijmvlies van de boven- en onderkaak toont aan weerszijden van de mediaanlijn donkere vlekken, die op enige afstand van de gingivarand gelocaliseerd zijn. De begrenzing van deze vlekken is niet scherp, maar zij lopen diffuus in het omgevende, normaal gekleurde slijmvlies over. In de premolaar- en molaarstreek zijn de vlekken minder geprononceerd dan in het gebied van de fronttanden.

De lichte vorm van gingivitis werd door de tandarts op de gebruikelijke manier behandeld. De ingestelde therapie gaf echter niet het verwachte resultaat.

Dit was, mede op grond van het beroep van de patiënt, aanleiding om aan een metaalvergiftiging te denken. Ten einde hieromtrent meer zekerheid te verkrijgen werd een proefexcisie uit één van de pigmentvlekken gedaan. Bij histologisch onderzoek van het in formaline 10% gefixeerde weefselstukje werd bij de haemaluineosinekleuring het volgende waargenomen.

Onder een normaal gedifferentieerd oppervlakte-epitheel bevindt zich bindweefsel, waarin een geringe tot matige ontstekingsreactie aanwezig is. Hoofdzakelijk in de basale cellaag van het epitheel zijn kleine, bruin gekleurde korrels aanwezig (fig. 1 en fig. 2). Ook in het stratum spinosum worden enkele cellen met intracellulair gelegen pigment aangetroffen. Het subepitheliaal gelegen bindweefsel vertoont eveneens nog een aantal pigment bevattende cellen.

De vraag rijst nu, met welke vorm van pigmentatie hebben wij bij deze patiënt te maken?

\*) Tandarts, Wetenschappelijk Ambtenaar I.

patient aan een nader algemeen onderzoek te onderwerpen, menen wij hier te doen te hebben met een fysiologische melanine-pigmentatie.

*Summary:*

A case is presented of a healthy 27 years old gold- and silversmith of Dutch origine showing a dark brown pigmentation of the gums, which was supposed to be the result of metal poisoning. Histological and histochemical investigation of a gingivabiopsy proved this pigmentation to be caused by melanin.

The case is presented because a physiological melanin pigmentation is very uncommon in this country.

*Aanhangsel:*

1. *Melanine*

- a. Argentaffiniteitsreactie volgens Masson-Fontana.  
Resultaat: positief. (ROMEIS<sup>3</sup>)
- b. De ferro-ijzer methode volgens Lillie  
Resultaat: positief. (PEARSE<sup>4</sup>)
- c. Bleken met H<sub>2</sub>O<sub>2</sub> 10%  
Resultaat: positief. (PEARSE<sup>4</sup>)

2. *Zilver*

Coupes behandeld met Lugol oplossing en vervolgens met thiosulfaat.  
Resultaat: negatief. (PEARSE<sup>4</sup>)

3. *Goud*

Reductiemethode voor anorganische goudzouten volgens CHRISTELLER.  
Resultaat: negatief. (PEARSE<sup>4</sup>)

4. *Haematogeen pigment*

- a. Haemosiderine. IJzerkleuring volgens TIRMANN en SCHMELZER. (Turnbull-blauw reactie).  
Resultaat: negatief. (ROULET<sup>5</sup>)
- b. Haematoidine. Dit pigment kan worden uitgesloten omdat het een negatieve reactie van Masson-Fontana geeft, terwijl het ook niet door H<sub>2</sub>O<sub>2</sub> gebleekt kan worden.

5. *Formaline pigment*

Dit kan worden uitgesloten omdat bij onderzoek in gepolariseerd licht geen dubbelbreking van het pigment optrad.

(Dit geval werd tijdens de Voorjaarsvergadering van de Nederlandse Vereniging van Tandartsen op 22 april 1961 door de schrijver als een table-clinic gepresenteerd.)

*Literatuur:*

1. BREYER, H. B. G. en LIGNAC, G. O. E.  
Melanine pigmentatie van het tandstijmvlies bij Nederlanders.  
N.T.v.G. 96: 1686-1692, 1952.

*Een geval van melanine pigmentatie van de gingiva*

2. DUMMETT, C. O.  
First symposion on oral pigmentation.  
J. Periodont. 31:345-385, 1960
3. ROMEIS, B.  
Mikroskopische Technik, 15 Auflage.  
München 1948, Leibniz Verlag.
4. PEARSE, A. G. E.  
Histochemistry, 2nd. ed.  
London 1960, J. and A. Churchill, Ltd.
5. ROULET, F.  
Methoden der pathologischen Histologie.  
Wien 1948, Springer Verlag.

Rubenslaan 71<sup>I</sup>, Utrecht